

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **P. Z., miesto podnikania N.**, IČO: X., právne zastúpený JUDr. T. B., advokátom, AK D., proti žalovanému: **P. T., s. r. o., so sídlom J.**, IČO: X., právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou B. – P. L. C., s. r. o., so sídlom K., o určenie vlastníckeho práva a o návrhu žalobcu: P. T., s. r. o., so sídlom J., IČO: X., právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou B. - P. L. C., s. r. o., so sídlom K. proti žalovanému: P. Z., miesto podnikania N., IČO: X., právne zastúpenému JUDr. T. B., advokátom, AK D., **o vydanie hnutel'nej veci**, na dovolanie P. T., s. r. o., proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16 Cob 66/2011-179 zo dňa 29. februára 2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16 Cob 66/2011-179 zo dňa 29. februára 2012 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Považskej Bystrici rozsudkom zo dňa 14. februára 2011 č. k. 9 Cb 162/2010-91 žalobu P. Z. voči spoločnosti P. T., s. r. o., o určenie, že vlastníkom osobného motorového vozidla značky BMW 530xD, EČV: PB6I6BJ, VIN: WBANM71080CP16139 je P. Z., zamietol a uložil povinnosť P. Z. vydať P. T., s. r. o., v mieste sídla spoločnosti P. T., s. r. o., so sídlom J., motorové vozidlo značky BMW 530xD, EČV: PB6I6BJ, VIN: WBANM71080CPI6139, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že medzi účastníkmi nedošlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy k predmetnému motorovému vozidlu. V konaní nebolo preukázané splnenie základných predpokladov, potrebných na platné uzatvorenie zmluvy tak

v zmysle §§ 43-47 OZ, ako aj § 409 a nasl. OBZ. Je nesporné, že medzi účastníkmi prebiehali rokovania o uzatvorení kúpnej zmluvy, avšak k jej platnému uzatvoreniu na základe dohody nedošlo. Súd prvého stupňa uzavrel, že samotné vystavenie faktúry na odpredaj motorového vozidla, jej doručenie a úhrada, pri absencii zhodného prejavu vôle smerujúceho k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, urobeného oprávnenými osobami, nie je dostačujúce na platné uzatvorenie kúpnej zmluvy na predaj hnutelnej veci. Ďalej uviedol, že spoločnosť P. T., s. r. o., udelila plnomocenstvo zamestnankyni spoločnosti A. C., s. r. o, ktorá na pozícii účtovníka juniora v rámci svojej pracovnej náplne spracovávala o. i. aj účtovníctvo spoločnosti, pričom táto osoba bola aj splnomocnená na niektoré právne úkony, avšak s výnimkou oprávnenia scudzovať a zaťažovať majetok spoločnosti s tým, že nie je oprávnená zaväzovať spoločnosť v obchodných veciach s tretími subjektami. Účtovníčka vystavila faktúru č. 9299 na sumu 24 000,-- eur, splatnú dňa 30. 11. 2009, ktorej predmetom bol predaj predmetného vozidla P. Z., čím ako splnomocnenec prekročila rozsah oprávnenia vyplývajúci z obsahu plnomocenstva. Týmto prekročením je splnomocniteľ viazaný len vtedy, ak takýto úkon dodatočne schváli – tzv. ratihabícia. Splnomocnenec – P. T., s. r. o., takéto prekročenie plnomocenstva neschválil a túto skutočnosť oznámil P. Z. a nariadil vystavenie dobropisu č. 9300 k fa. č. 9299.

Napadnutým rozsudkom krajský súd ako súd odvolací rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil, že žalobca P. Z. je vlastníkom osobného motorového vozidla značka BMW 530xD, EČV: P. 616 BJ, VIN: WBANM71080CP16139, a žalobu spoločnosti P. T., s. r. o. o vydanie predmetného motorového vozidla zamietol a uložil P. T., s. r. o., povinnosť zaplatiť P. Z. trovy prvostupňového a odvolacieho konania.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že mal za preukázané, že medzi spoločnosťou P. T., s. r. o. a P. Z. došlo k riadnemu uzavretiu kúpnej zmluvy v zmysle ust. § 409 ods. 1 Obch. zák., keď boli splnené všetky jej podstatné náležitosti, a to určené zmluvné strany, vymedzený predmet kúpy (tovar) a záväzok predávajúceho dodať tovar kupujúcemu a previesť na neho vlastnícke právo, ako aj záväzok kupujúceho zaplatiť za tovar dohodnutú kúpnu cenu konkludentne, keď prejavy vôle zmluvných strán uzavrieť zmluvu možno vyvodit' z ich konania. Existenciu tohto záväzkového vzťahu mal odvolací súd za preukázanú najmä výpoveďami účastníkov konania a svedkyne Ing. J. K., ako aj dôkazmi, z ktorých vyplynulo, že P. Z. predmetné motorové vozidlo užíval nie len pred 24. 08. 2009, ale nerušene

aj po tomto dátume, pričom k jeho vydaniu ho spoločnosť P. T., s. r. o., prvýkrát preukázateľne vyzvala až listom zo dňa 29. 01. 2010, kedy mu oznámila zápočet pohľadávok. Ďalej uviedol, že P. Z. sa po úhrade faktúry č. 9299, ktorou mu bola vyúčtovaná kúpna cena vozidla, cítil byť vlastníkom predmetného vozidla, čomu nasvedčovalo riadne uhradenie fakturovanej kúpnej ceny, ako aj jeho žiadosť o zmenu poistnej zmluvy a zaradenie vozidla do jeho účtovníctva ako fyzickej osoby – podnikateľa. P. T., s. r. o., spochybňoval uzavretie kúpnej zmluvy pre údajné nesplnenie podmienok zo strany P. Z., ale neuviedol, čo konkrétne podmieňovalo uzavretie zmluvy, preto odvolací súd tieto jeho tvrdenia vyhodnotil ako nepreukázateľné a ničím nepodložené. V konaní nebolo preukázané, že predaj vozidla bol viazaný na splnenie určitej podmienky, či už odkladnej alebo rozvázovacej. Odvolací súd vyhodnotil svedeckú výpoveď účtovníčky Ing. J. K. ako nevieryhodnú, najmä pokiaľ ide o jej tvrdenie, že faktúru č. 9299 s vyúčtovaním kúpnej ceny vystavila omylom, v návale práce.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie P. T., s. r. o. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že dovolací súd potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa a uplatnil právo na náhradu trov konania. Poukázal na to, že odvolací súd bez relevantných dôvodov opakoval dokazovanie, vykonané na súde prvého stupňa, pričom pri tomto dokazovaní nezistil žiadne nové skutočnosti, ani rozpor v skorších výpovediach svedkov, či žalovaného, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Ďalej poukázal na to, že naopak, pri opakovanom výsluchu žalobcu boli zistené výrazné rozpory v jeho tvrdeniach ohľadom domnelého dňa uzavretia kúpnej zmluvy ohľadne predmetného vozidla, na ktoré však odvolací súd bezdôvodne neprihliadal. V podanom dovolaní žalovaný zhrnul skutkový priebeh, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa. V ďalšom poukázal na to, že nie je pravdou, že by žalobca uzatvoril s konateľom žalovaného, Ing. P. M., kúpnu zmluvu, ktorej predmetom by bolo odkúpenie BMW 530xd, taktiež nie je pravdou a ani nebolo preukázané, že by Ing. M. po mylnom vystavení faktúry č. 9299 „bezprostredne na druhý deň (po vystavení faktúry č. 9299) žalobcu telefonicky urgoval, že faktúra nie je zaplatená“. Ďalej uviedol, že z výpovedí svedkov bolo preukázané, že Ing. P. M. kontroloval účtovníctvo P. T., ako jej konateľ, spravidla raz mesačne, a to na konci kalendárneho mesiaca a taktiež bolo preukázané, že Ing. P. M. sa dozvedel o neoprávnenom vystavení faktúry č. 9299 až na konci mesiaca december 2010, pričom Ing. P. M. okamžite po tomto zistení vydal Ing. J. K. príkaz, aby vystavila faktúru č. 9300 ako dobropis k faktúre č. 9299, ktorou došlo k stornovaniu faktúry č. 9299. Faktúra č. 9300 bola vystavená za žalobcu J. K. dňa 31. 12. 2009 a zaslaná

žalovanému dňa 08. 01. 2010, žalovaný od začiatku mesiaca január 2010 vyzýval žalobcu na vydanie BMW 530xd niekoľkými výzvami telefonickými aj písomnými, z ktorých prvá písomná bola zo dňa 11. 01. 2010. Ďalej bolo v konaní preukázané, že plnomocenstvo vystavil pre Ing. J. K. Ing. P. M. ako konateľ žalovaného tesne po tom, ako sa stal novým konateľom žalovaného za účelom urýchlenia a zjednodušenia vedenia a spracovávanía účtovníctva žalovaného, pričom plnomocenstvo malo slúžiť najmä pre potreby preukazovania oprávnenia splnomocnenca konať pred príslušnými orgánmi verejnej správy za splnomocniteľa, čiže za žalovaného. Zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 27. 01. 2011 jednoznačne vyplýva že M. Z. sa osobne nezúčastnila žiadnych rokovaní ohľadne vozidla BMW 530xd, nebola priamym svedkom uzavretia kúpnej zmluvy tak, ako to tvrdí žalobca. M. Z. mala sprostredkované informácie iba od svojho manžela. V ďalšom poukázal na nepresné formulovanie zistených skutkových okolností v rozsudku odvolacieho súdu. Poukázal na to, že žalobca od začiatku konania, t. j. v jeho žalobe zo dňa 29. 06. 2009, následne i počas celého konania pred súdom prvého stupňa a dokonca i v odvolaní zo dňa 01. 03. 2011 jednoznačne tvrdil, že kúpna zmluva bola uzavretá dňa 30. 11. 2009, kedy mal dať podľa tvrdení žalobcu Ing. M. pokyn na vystavenie spornej faktúry č. 9299. Od predloženia poznámkového bloku, v ktorom sú zaznamenané niektoré osobné poznámky Ing. M. zo dňa 24. 08. 2009 začal žalobca účelovo a v absolútnom rozpore s jeho predošlými tvrdeniami označovať za deň uzavretia kúpnej zmluvy deň 24. 08. 2009. V rozpore s uvedeným odvolací súd vyslovil v rozhodnutí, že žalobca tvrdil od prvostupňového konania zhodný deň uzavretia kúpnej zmluvy. Taktiež poukázal na to, že napádanie a spochybňovanie dátumov splatnosti na faktúre č. 9299 či dobropise č. 9300 zo strany odvolacieho súdu nie je pre meritum veci vôbec podstatné a tieto dátumy splatnosti sú dôležité iba ak pre účtovnú evidenciu pohľadávok a daňové povinnosti vyplývajúce z DPH. Pre meritum veci nie je podstatná splatnosť sumy uvedená v dobropise č. 9300, ani či dobropis bol reálne vyhotovený práve v deň 31.12.2009, či prípadne o jeden alebo dva dni skôr. Pre meritum veci je podľa dovolateľa podstatné zisťovanie, či bol zo strany konateľa žalovaného vydaný pokyn na vystavenie faktúry v dôsledku uzatvorenia kúpnej zmluvy a či a kedy bola medzi účastníkmi perfektná kúpna zmluva vôbec uzatvorená. Žalovaný od začiatku tvrdil, že predmetné vozidlo žalobcovi vypožičal aj po 24. 08. 2009 na základe ústnej výpožičky popri nájme nákladných motorových vozidiel. Žalovaný tiež od začiatku konania tvrdil, že eventuálne rokovanie ohľadne predaja BMW 530 xd žalobcovi podmienil vysporiadaním záväzkov žalobcu voči žalovanému, vzniknutých z uvedeného nájomného vzťahu. Namietol,

že v priebehu celého konania konateľ podmienky, za ktorých by bolo možné rokovať o kúpnej zmluve, nespresnil. Z návrhu žalovaného na začatie konania zo dňa 08. 06. 2010 i z celého vykonaného dokazovania na oboch stupňoch súdneho konania je bez najmenších pochybností zrejmé, že Ing. M. ako konateľ spoločnosti P. T., s. r. o., od začiatku v žalobnom návrhu, i vo svojich výpovediach ako štatutár účastníka tvrdil, že eventuálne rokovanie ohľadne predaja BMW 530 xd žalobcovi podmienil vysporiadaním záväzkov žalobcu voči žalovanému, čo však žalobca do dnešného dňa neuskutočnil. Považuje konštatovanie odvolacieho súdu, že nebolo preukázané zrušenie kúpnej zmluvy, či už jej výpoveďou alebo odstúpením, preto dobropis č. 9300 zo dňa 30. 11. 2009 bol vystavený bez právneho dôvodu, za nepochopiteľné, keď v konaní nebolo uzavretie kúpnej zmluvy preukázané.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, keď považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny. Poukázal na to, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu ústnej kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bolo vozidlo BMW 530 xD. S konateľom žalovaného Ing. M. sa dohodol na cene a túto zaplatil. S vozidlom disponoval ako vlastník, poistil ho, účtoval ako majetok podnikateľa a pod. Ďalej uviedol, že svedkyňa Z. tiež potvrdila, že k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo a výpovede konateľa spoločnosti žalovaného a svedkyne K. odvolací súd správne vyhodnotil ako účelové.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle dôvodov uvedených v dovolaní, preskúmal aj konanie, ktoré tomuto predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1, § 237 O. s. p. a nasl.). Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) tak, ako je to v danom prípade.

Podľa ust. § 409 ods. 1 Obch. zák. kúpnu zmluvou sa predávajúci zaväzuje dodať kupujúcemu hnutelnú vec (tovar) určenú jednotlivo alebo čo do množstva a druhu a previesť na neho vlastnícke právo k tejto veci a kupujúci sa zaväzuje zaplatiť kúpnu cenu.

Podľa zásady neformálnosti obchodno-zväzkových vzťahov môže byť kúpna zmluva uzavretá písomne, ústne ale aj konkludentne. Z obsahového vymedzenia kúpnej zmluvy podľa citovaného ustanovenia § 409 ods. 1 Obch. zák. vyplývajú jej podstatné náležitosti, ktorými je vymedzená ako osobitný typ zmluvy a ktoré ju odlišujú od ostatných zmluvných typov. Je preto nevyhnutné, aby v konaní bolo riadne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázané splnenie všetkých zákonných podstatných náležitostí, inak ku vzniku kúpnej zmluvy nedôjde. Vymedzenie podstatných náležitostí má kogentnú povahu (§ 263 ods. 2 Obch. zák.), čo znamená, že absencia podstatných náležitostí, príp. nezistenie splnenia jej podstatných náležitostí vedie k záveru, že kúpna zmluva nevznikla.

V predmetom konaní súd prvého stupňa aj odvolací súd skúmal splnenie podstatných náležitostí kúpnej zmluvy, ktorá mala byť uzavretá medzi P. Z. ako kupujúcim a spoločnosťou P. T., s. r. o. ako predávajúcim s predmetom kúpy, osobným motorovým vozidlom. Súd prvého stupňa vyhodnotil vykonané dokazovanie s tým, že k platnému uzavretiu kúpnej zmluvy medzi účastníkmi nedošlo, keď mal za to, že kupujúci nepreukázal splnenie podstatných náležitostí na vznik kúpnej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu účastníkov. Pri zistení vychádzal najmä zo svedeckých výpovedí, ktoré v odôvodnení rozhodnutia náležite vyhodnotil. Odvolací súd po opakovanom vykonaní dokazovania svedeckými výpoveďami dospel k inému záveru a zistil, že kúpna zmluva medzi účastníkmi bola riadne uzavretá a spĺňa všetky zákonné náležitosti. Odvolací súd po opakovanom dokazovaní vypočutím svedkov a účastníkov konania však neodstránil najmä rozpor vo výpovedi P. Z., keď v podanej žalobe o určenie vlastníctva tvrdí, že kúpna zmluva bola uzavretá dňa 30. 11. 2009, v konaní pred súdom prvého stupňa zhodne tvrdí, že koncom roku 2009 a na odvolacom súde už tvrdí, že kúpnu zmluvu uzavrel dňa 24. 08. 2009. Taktiež odvolací súd nesprávne vyhodnotil výpoveď M. Z., ktorá vypovedala čo počula sprostredkovane, preto jej výpoveď nemá znaky osobného zmyslového vnímania. Naproti tomu odvolací súd zhodnotil svedeckú výpoveď účtovníčky za nevieryhodnú, hoci jej postavenie naznačuje nezávislé postavenie svedka, ktorý nie je v žiadnom vzťahu rodinnom ani pracovnom k účastníkom konania a okolnosti ďalšieho postupu jej zamestnávateľa

naznačujú, že zrejme konala v omyle. Za týchto skutkových okolností neboli ani v odvolacom konaní nad akúkoľvek pochybnosť zistené podstatné náležitosti kúpnej zmluvy, a to najmä záväzok predávajúceho dodať predmet kúpy kupujúcemu a previesť na neho vlastnícke právo k predmetu kúpy.

Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 243b ods. 1 O. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.). V novom rozhodnutí o veci samej bude potrebné rozhodnúť tiež o trovách dovolacieho konania.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 13. septembra 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová